

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

OBECNÉ ZÁSADY PRO HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE (RIA)

schválené
usnesením vlády ze dne 14. prosince 2011 č. 922,
usnesením vlády ze dne 8. ledna 2014 č. 26,
usnesením vlády ze dne 3. února 2016 č. 76
a usnesením vlády ze dne 11. ledna 2023 č. 22

s vyznačením změn a doplnění

ÚPLNÉ ZNĚNÍ

účinnost od 1. února 2023

ÚPLNÉ ZNĚNÍ OBECNÝCH ZÁSAD PRO HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE (RIA)

s vyznačením změn a doplnění

ÚVOD

1. Předmět úpravy

- 1.1 Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace (dále jen „Obecné zásady“) stanoví postup ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy (dále jen „orgány státní správy“) při vypracovávání hodnocení dopadů regulace (dále jen „RIA“).
- 1.2 Obecné zásady upravují:
 - a) základní procesní pravidla používaná při vypracovávání RIA uvedená v části I,
 - b) metodický postup při vypracovávání RIA uvedený v části II.

2. Působnost Obecných zásad

- 2.1 Obecné zásady se vztahují na přípravu návrhů právních předpisů připravovaných orgány státní správy v souladu s Legislativními pravidly vlády.
- 2.2 Obecné zásady se použijí při přípravě materiálů nelegislativní povahy, v jejichž závěrech je navrhováno legislativní řešení mající věcné dopady, a které jsou připravovány a projednávány v souladu s Jednacím řádem vlády. Hodnocení dopadů se provede přiměřeně v rozsahu přehledu dopadů návrhu právního předpisu (dále jen „přehled dopadů“) podle bodu 3.3. Z přehledu dopadů musí být zřejmé, že problém nelze řešit jinak než legislativní cestou.
- 2.3 V případě, že se k návrhu právního předpisu nezpracovává RIA, provede se hodnocení dopadů podle Legislativních pravidel vlády.

I. PROCESNÍ PRAVIDLA

3. Rozsah provádění přehledu dopadů a RIA

- 3.1 RIA se zpracovává na základě přehledu dopadů.
- 3.2 Přehled dopadů se zpracovává dříve, než je rozhodnuto o legislativním způsobu řešení problému. Přehled dopadů musí být zpracován vždy.
- 3.3 Přehled dopadů obsahuje vymezení problému, stanovení cílů, jichž má být dosaženo, včetně identifikace dotčených subjektů a dopadů navrhované právní úpravy. Součástí je vyhodnocení alternativních řešení a vyhodnocení důsledků nepřijetí navrhovaného řešení, ze kterého vyplývá, že věc nelze řešit jinak než právní úpravou.
- 3.4 Výjimkou ze zpracování přehledu dopadů je pouze případ, kdy je předložen návrh právního předpisu současně se zpracovanou RIA.
- 3.5 Na základě přehledu dopadů se rozhoduje o zpracování, nebo nezpracování RIA, a to s ohledem na body 3.6 až 3.8.

- 3.6 V případě, že jsou v přehledu dopadů identifikovány vznikající nové a rozsáhlé dopady v uvedených oblastech, zpracovává se RIA. Těmito oblastmi jsou zejména:
- a) státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty,
 - b) administrativní zátěž pro orgány veřejné správy,
 - c) náklady plynoucí z regulace pro podnikatele a občany
 - d) konkurenceschopnost,
 - e) ekonomické a právní vztahy jak mezi orgány veřejné správy, tak i soukromými subjekty.
- 3.7 V případě věcného záměru zákona se RIA zpracovává vždy.
- 3.8 Bez ohledu na skutečnosti uvedené v bodech č. 3.6 a 3.7 se RIA nezpracovává v těchto případech:
- a) u návrhu novely ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a ostatních ústavních zákonů,
 - b) u návrhů zákona o státním rozpočtu a státního závěrečného účtu,
 - c) ve zvláštních případech (Legislativní pravidla vlády část čtvrtá, čl. 17 až 19). Platí-li stav legislativní nouze, RIA se vynechá též u souvisejících podzákonných právních předpisů,
 - d) v případech krizových situací¹,
 - e) pokud tak stanoví vláda v rámci Plánu legislativních prací vlády na příslušný kalendářní rok nebo jiným způsobem,
 - f) v případech parametrických změn²,
 - g) u návrhu těch prováděcích právních předpisů, u nichž je hodnocení dopadů zmocňovacích ustanovení obsaženo již v RIA k návrhu zákona, a současně nejsou v návrhu identifikovány nové dopady a návrh prováděcího právního předpisu není zpracován nad rámec provedené RIA k návrhu zákona,
 - h) v případě návrhu implementačního předpisu, kde není dána možnost diskrece a současně návrh implementačního předpisu nejde nad rámec požadavků práva EU,
 - i) v případě výjimky udělené předsedou Legislativní Rady vlády podle čl. 76 odst. 2 Legislativních pravidel vlády.
- 3.9 V případě bodu 3.8 písm. f) až i) se postupuje podle bodu 5.

4. Princip proporcionality

- 4.1 RIA se zpracovává na principu proporcionalní analýzy, která souvisí s rozdílnou hloubkou a rozsahem analýz při vyhodnocování a kvantifikaci potenciálních dopadů navrhovaného řešení, ale také s celým procesem hodnocení dopadů – rozsahem sběru dat potřebných pro hodnocení dopadů, rozsahem konzultací dotčených subjektů a počtem posuzovaných variant.

¹ Podle ústavního zákona č. 110/ 1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů

² Například se může jednat o změny sazby daně, úpravu výše dávek, regulovaných cen nebo důchodů, aniž by docházelo ke změně jejich struktury, nebo definici množiny subjektů bez možnosti odchýlení z této definice.

- 4.2 Za určení úrovně analýzy je odpovědný předkladatel. Při určení úrovně analýzy je vždy potřeba zohlednit význam a rozsah řešeného problému a význam a rozsah předpokládaných dopadů.

5. Rozhodování o provedení RIA

- 5.1 O provedení RIA rozhoduje vláda České republiky (dále jen „vláda“) na základě doporučení pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace (dále jen „pracovní komise“) nebo předseda Legislativní rady vlády.
- 5.2 Vláda rozhoduje o provedení RIA v rámci schvalování Plánu legislativních prací vlády na příslušný kalendářní rok. Součástí návrhu Plánu legislativních prací vlády je u každého legislativního úkolu informace, zda se ukládá provést RIA, nebo nikoliv.
- 5.3 Předseda Legislativní rady vlády rozhoduje o provedení RIA u návrhů vyhlášek na základě podkladů zaslaných v termínu stanoveném předsedou Legislativní rady vlády. Obsahem podkladů je souhrn návrhů vyhlášek plánovaných pro vydání na následující kalendářní rok.
- 5.4 Předkladatel návrhu právního předpisu navrhuje provedení RIA v rámci přehledu dopadů zpracovávaného pro každý návrh právního předpisu. Tento návrh je posouzen pracovní komisí. V případě, že se stanoviska předkladatele a pracovní komise liší a vzniklý rozpor se nepodaří vyřešit na úrovni člena vlády nebo vedoucího jiného ústředního orgánu státní správy a předsedy Legislativní rady vlády, předloží se návrh k rozhodnutí vládě; v případě návrhů vyhlášek se o rozporech nejedná a o provedení RIA rozhoduje předseda Legislativní rady vlády.
- 5.5 V případě, že je návrh zákona nebo nařízení vlády předkládán mimo Plán legislativních prací vlády, provádí se RIA vždy s výjimkou bodu 3.8, písm. a) až e). O případném neprovedení RIA z jiných důvodů rozhoduje předseda Legislativní rady vlády na základě žádosti předkladatele.
- 5.6 V případě návrhů vyhlášek zaslaných mimo stanovený termín pro zaslání podkladů se provádí RIA vždy s výjimkou bodu 3.8, písm. c) a d). O případném neprovedení RIA z jiných důvodů rozhoduje předseda Legislativní rady vlády na základě žádosti předkladatele.
- 5.7 Předseda Legislativní rady vlády rozhoduje o neprovedení RIA vždy na základě písemné žádosti předkladatele a zpracovaného přehledu dopadů, a to bezodkladně. Své stanovisko zasílá v elektronické podobě předkladateli návrhu právního předpisu.
- 5.8 Uplatnil-li předkladatel výjimku z RIA, odkáže v předkládací zprávě materiálu pro schůzi vlády nebo v případě návrhu vyhlášky v dopise, jímž návrh předkládá k projednání v pracovních komisích Legislativní rady vlády, na příslušné ustanovení těchto Obecných zásad nebo na rozhodnutí předsedy Legislativní rady vlády nebo vlády.

6. Přehled dopadů

- 6.1 Přehled dopadů se zpracuje podle šablony uvedené v příloze č. 1 k těmto Obecným zásadám.

7. Obsah RIA

- 7.1 Výsledky z provedené RIA se shrnou v závěrečné zprávě RIA zpracované podle

šablony uvedené v příloze č. 2 k těmto Obecným zásadám.

7.2 Závěrečná zpráva RIA je součástí návrhu právního předpisu. V souladu s Legislativními pravidly vlády se uvede v případě:

- a) návrhu věcného záměru jako samostatná část materiálu, kterým se návrh předkládá vládě a Legislativní radě vlády (příloha č. 1/b Jednacího řádu vlády), přičemž číslování stránek navazuje na číslování stránek věcného záměru zákona,
- b) návrhu zákona nebo nařízení vlády jako samostatná část materiálu, kterým se návrh předkládá vládě a Legislativní radě vlády (příloha č. 1/b Jednacího řádu vlády),
- c) návrhu vyhlášky jako samostatná část materiálu, kterým se návrh předkládá pracovním komisím Legislativní rady vlády (příloha č. 1/b Jednacího řádu vlády).

7.3 V případě, že v rámci RIA byly provedeny rozsáhlé analýzy, lze je v souladu s Legislativními pravidly vlády uvést v příloze k závěrečné zprávě RIA.

8. Institucionální zajištění provádění a posuzování kvality RIA

8.1 Orgány státní správy zajišťují provádění RIA a mají odpovědnost za její zpracování. Současně jsou povinny zajistit, že návrh právního předpisu a závěrečná zpráva RIA jsou v souladu. Organizační zajištění provádění RIA je plně v kompetenci orgánů státní správy.

8.2 Pracovní komise:

- a) je oprávněna posuzovat kvalitu provedených RIA, ke kterým zpracovává stanovisko; s návrhem stanoviska seznámí komise předkladatele v elektronické podobě,
- b) je oprávněna provádět konzultace k RIA v průběhu jejího zpracování podle čl. 5 odst. 1 písm. d) Statutu Legislativní rady vlády,
- c) na základě zpracovaného přehledu dopadů doporučuje zpracování, nebo nezpracování RIA.

8.3 Úřad vlády – Odbor hodnocení dopadů regulace, Oddělení pro koordinaci procesu hodnocení dopadů regulace (RIA) koordinuje a metodicky řídí proces RIA a poskytuje metodickou pomoc a konzultace zpracovatelům RIA v průběhu zpracovávání RIA.

8.4 Posuzování kvality RIA probíhá ve všech úrovních legislativního procesu:

- a) v průběhu legislativního procesu, kdy je zpracována RIA,
- b) v rámci připomínkového řízení,
- c) po zaslání návrhu právního předpisu k projednání vládě.

9. Zdroj dat a konzultace

9.1 Předkladatel u všech uváděných a analyzovaných dat vždy uvádí jejich zdroj.

9.2 Konzultace s dotčenými subjekty jsou povinnou součástí RIA, přičemž není obligatorně stanovena jejich délka a forma, kterou předkladatel určí na základě principu proporcionality.

9.3 Vyhodnocení konzultačního procesu je součástí závěrečné zprávy RIA.

II. METODIKA PRO HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE (RIA)

A. PŘEHLED DOPADŮ

Přehled dopadů se zpracuje podle šablony uvedené v příloze č. 1 k těmto Obecným zásadám.

1. Základní identifikační údaje

Základními identifikačními údaji se rozumí:

- a) název návrhu právního předpisu, pro účely kterého se přehled dopadů předkládá,
- b) identifikace předkladatele, popřípadě spolupředkladatelů návrhu právního předpisu,
- c) předpokládaný termín předložení návrhu vládě, v případě návrhu vyhlášek se termínem předložení rozumí termín předložení návrhu předsedovi Legislativní rady vlády,
- d) předpokládaný termín nabytí účinnosti právního předpisu,
- e) v případě implementačních předpisů číselné označení právních předpisů EU, jejich název v českém znění, termín stanovený pro implementaci a upozornění, zda se jedná o směrnici přijatou legislativním postupem, u které může být postupováno podle čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.

2. Definice problému

Na základě analýzy právního a skutkového stavu se ve stručnosti popíše existující problém, který má být řešen, a jeho příčiny. Lze uvést, zda se jedná o problém jednorázový nebo opakující se. Součástí popisu problému je zhodnocení nezbytnosti změny právního stavu, případně problémy vyplývající z absence právní úpravy.

3. Cíl návrhu právního předpisu

Popíše se věcná podstata řešení. Uvede se zejména stručný popis cílového stavu, respektive účelu, kterého má být přijetím navrhované právní úpravy dosaženo. Bez stanovení toho, jaké výsledky lze očekávat od přijetí a implementace právního předpisu, je obtížné stanovit možné postupy a porovnat varianty řešení. Nelze při tom zaměřovat cíle právního předpisu a nástroje pro jejich dosažení. Cílový stav může být charakterizován kvalitativními nebo kvantitativními indikátory.

4. Odůvodnění varianty přípravy legislativního návrhu

Zvláštní pozornost je potřeba věnovat zamezení vytváření nové nadbytečné regulace a snížení administrativní zátěže, proto předkladatel stručně zdůvodní, proč nelze řešit problém jinou než legislativní cestou, případně jaké jsou důsledky nepřijetí navrženého legislativního řešení.

Předkladatel vybere variantu ANO, pokud byla zvažována alternativní řešení. Jedná se o ta řešení, která nevedou k vytvoření nové právní úpravy, ale nabízí řešení jiné. V případě věcného záměru zákona se uvedou alternativní varianty řešení zvažované při přípravě věcného záměru.

V případě varianty NE se stručně uvedou důvody, proč alternativní řešení nemohla být zvažována. Tato varianta se zvolí zejména v případech, kdy legislativní řešení vyplývá

z právního předpisu vyšší právní síly, který určuje podstatu a formu připravované regulace. Jedná se např. o návrhy vyhlášek, transpoziční předpisy EU apod. V případě návrhu vyhlášek se uvedou zmocňovací ustanovení příslušného zákona. Pokud legislativní varianta vyplývá přímo z usnesení vlády, uvede se příslušný název a číslo usnesení vlády.

5. Stanovisko předkladatele k zpracování RIA

Předkladatel navrhne zpracování RIA, popřípadě zdůvodní, proč nemá být RIA zpracována.

V případě návrhu zpracovat RIA se uvedou věcné varianty řešení legislativního úkolu. Nejsou-li varianty řešení známy, uvede se vysvětlení, proč a jaké varianty vzešly z dosud provedených konzultací.

Variantu NE lze zvolit v případě implementačních předpisů, kde není dána možnost diskrece. Tato skutečnost musí vyplývat z popisu uvedeného v bodech 3 a 4.

6. Přijetí prováděcích právních předpisů

Předkladatel zvolí variantu ANO, pokud se plánuje přijetí prováděcích právních předpisů. Není třeba uvádět přesný počet ani názvy prováděcích právních předpisů. Uvedou se především hlavní legislativní principy nebo okruhy problémů, které by měly být prováděcími předpisy řešeny.

7. Dotčené subjekty

Uvedou se všichni adresáti, respektive skupiny adresátů navrhovaného právního předpisu, na které tento návrh může mít dopady.

8. Konzultace

Uvedou se dotčené subjekty a orgány státní správy, se kterými byl návrh dosud konzultován, a současně se kterými se plánuje problematika a navrhované řešení dále konzultovat.

9. Dostupná data

Předkladatel uvede studie, analýzy a zdroje dat, z nichž vycházel či bude při zpracování návrhu vycházet.

10. Charakteristika specifických dopadů

Předkladatel zhodnotí, zda níže uvedené dopady jsou pro návrh právního předpisu relevantní. V případě, že se zvolí varianta ANO, dopady se stručně vyhodnotí spolu s odhadem jejich rozsahu. **Součástí specifických dopadů je zhodnocení souladu se zásadami tvorby digitálně přívětivé legislativy.**

10.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Uvede se předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

10.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR

Vyhodnotí se dopady a faktory ovlivňující mezinárodní hospodářskou konkurenceschopnost České republiky v kontextu výše hospodářského růstu, dopadů na inovační a investiční činnost a na zaměstnanost. Vyhodnotí se očekávané dopady na konkurenční postavení firem se

sídlem v České republice, a to jak na vnitřním trhu EU, tak ve vztahu ke třetím zemím.

10.3 Dopady na podnikatelské prostředí

Uvede se zejména popis očekávaných dopadů a jejich rozlišení ve vazbě na velikost podnikatelů (zejména s ohledem na osoby samostatně výdělečně činné a malé a střední podniky) a dále dopady na trh práce.

10.4 ~~Dopady na územní samosprávné celky (kraje, obce)~~ Územní dopady včetně dopadů na územní samosprávné celky

Uvedou se dopady na dynamický, vyvážený a udržitelný rozvoj území v souladu s regionální politikou státu. Stručně se vyhodnotí vztah regulace k cílům regionální politiky a přiměřeně se popíše dopad na soudržnost regionů a podporu územní konkurenceschopnosti, zvláště co se týče dopadu regulace na růst či snižování regionálních disparit. Zejména bude zohledněno, bude-li mít navrhovaná právní úprava různé dopady na různé typy regionů, především s důrazem na hospodářsky a sociálně ohrožená území a strukturálně postižené regiony.

~~Uvedou se~~ Dále se uvedou dopady na územní samosprávné celky (kraje, obce), zejména v těch případech, kdy je součástí navrhované právní úpravy rovněž návrh na přenesení výkonu státní správy na územní samosprávy. Stručně se vyhodnotí rozsah přenesené působnosti a druh územních samosprávných celků, na které je přenos výkonu státní správy navrhován.

10.5 Sociální dopady

Uvedou se zejména dopady na rodiny na specifické sociální skupiny obyvatel a jejich práva, např. na sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny, sociálně vyloučené, na zaměstnance **nebo na ochranu práv dětí**. Součástí hodnocení mohou být okolnosti mající dopad na zhoršení sociální rovnosti, na pracovněprávní vztahy, sociální začleňování, sdružování, práva menšin, sociální dialog, soukromí a ochranu osobních údajů apod. **Přiměřeně se vyhodnotí a popíše celospolečenský dopad včetně dílčích aspektů a z nich plynoucí socioekonomické důsledky.**

10.6 Dopady na rodiny

Uvedou se zejména dopady na všechny typy rodin (např. rodiny s dětmi, tvořené manželskými nebo registrovanými páry, neúplné rodiny). Především s ohledem na plnění funkcí rodiny, s ohledem na počet vyživovaných členů, na případnou přítomnost hendikepovaných členů a rodiny samoživitelů, rodiny se třemi a více dětmi a další specifické životní situace. Dále s ohledem na posílení integrity a stability rodiny a posílení rodinné harmonie a lepší rovnováhy mezi prací a rodinou a s ohledem na posílení mezigeneračních a širších příbuzenských vztahů. Zhodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických a dalších údajů, jsou-li tyto údaje k dispozici³. **Přiměřeně se vyhodnotí a popíše celospolečenský dopad včetně dílčích aspektů a z nich plynoucí socioekonomické důsledky.**

10.6 7 Dopady na spotřebitele

Uvedou se zejména dopady na ceny, které spotřebitelé platí, a dopady na kvalitu a dostupnost zboží a služeb, které spotřebitelé nakupují, včetně zajištění informovanosti a ochrany

³ Zhodnocení se provádí v souladu s Metodikou hodnocení dopadů na rodiny (MPSV).

spotřebitelů.

10.7 8 Dopady na životní prostředí

~~Uvedou se zejména dopady na kvalitu ovzduší, vod, půdy a její zábory, produkci odpadů a nakládání s odpady, způsoby využívání energie a využití obnovitelných zdrojů či v neposlední řadě vlivy vedoucí ke zhoršení nebo eliminaci zdravotních rizik pro obyvatele.~~

Uvedou se zejména dopady na zmírňování změny klimatu (způsoby využívání energie a využití obnovitelných zdrojů, předpokládaný dopad na emise skleníkových plynů); přizpůsobování se změně klimatu; využívání, kvalitu a ochranu vodních zdrojů; oběhové hospodářství (produkci odpadů a nakládání s odpady); prevenci a omezování znečištění ovzduší, vod, a krajiny; ochranu a obnovu biologické rozmanitosti a ekosystémů, a v neposlední řadě vlivy vedoucí ke zhoršení nebo eliminaci zdravotních rizik pro obyvatele. Posoudí se rovněž, zda úprava neohrožuje plnění přijatých závazků ČR v rámci EU, vyplývajících z legislativy EU, a s mezinárodními závazky ČR v oblasti ochrany přírodního prostředí a klimatu, a to i ve smyslu plnění přijatých cílů v budoucnosti.

10.8 9 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů

Uvedou se očekávané dopady navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů. Zhodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických a jiných údajů, jsou-li tyto údaje k dispozici.

10.9 10 Dopady na výkon státní statistické služby

Uvede se, zda návrh právního předpisu může zakládat oprávnění vytvářet a provozovat nové administrativní zdroje dat či měnit stávající, které jsou potenciálně využitelné pro potřeby státní statistické služby.

10.10 11 Zhodnocení korupčních rizik

Uvede se, zda návrh právního předpisu může zakládat korupční rizika a zda má dopady na míru korupce.

10.11 12 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu

Uvede se, zda dopad na bezpečnost nebo obranu státu je pro daný právní předpis relevantní.

11. Kontakty na zpracovatele RIA

Uvedou se kontaktní údaje na osobu, která přehled dopadů zpracovala. Kontaktní údaje obsahují: jméno a příjmení, útvar, ve kterém pracuje, telefon, e-mail zpracovatele.

B. HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

RIA se zpracovává v souladu s níže uvedeným postupem. Výsledky provedené RIA se shrnou v závěrečné zprávě RIA, šablona pro závěrečnou zprávu RIA je uvedena v příloze č. 2 k těmto Obecným zásadám.

V případě řešení více problémů je předkladatel oprávněn přiměřeně podle potřeb upravit strukturu závěrečné zprávy RIA.

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Uvede se název právního předpisu, pro účely kterého se RIA předkládá.

1.2 Definice problému

Na základě skutkového stavu se popíše stávající situace a existující problém, který má být řešen, jeho příčiny a zhodnocení nezbytnosti zásahu na úrovni vlády nebo orgánů státní správy. Lze uvést, zda se jedná o problém jednorázový nebo opakující se.

Předkladatel se zaměří zejména na:

- a) vymezení rozsahu problému,
- b) četnost výskytu problému,
- c) vyjádření pravděpodobnosti výskytu problémové situace a důsledků, které její výskyt přinese.

Uvedená tvrzení je nutné podpořit relevantními důkazy, zejména empirickými daty, závěry analýz, zprávami odborníků a vědeckých týmů, apod.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Popis existujícího právního stavu obsahuje:

- a) zdůvodnění, proč je stávající právní úprava nedostatečná nebo nevyhovující,
- b) přehled právních předpisů, k nimž se řešený problém váže, základní zásady, které jsou do nich zapracovány, a účel, který je jimi sledován. Pokud je záměrem upravit oblast vztahů, která dosud právními předpisy upravena není, uvede se tato skutečnost spolu s vymezením této oblasti vztahů,
- c) zhodnocení stávající právní úpravy nebo její příslušné části ve vazbě na rozbor skutečného stavu, anebo rozbor stavu v oblasti, která dosud právními předpisy upravena není,
- d) v případě návrhu věcného záměru návrh věcného řešení, z něhož musí být zřejmé, že
 1. navrhované řešení navazuje na provedené zhodnocení podle písmene c),
 2. z vyhodnocení alternativních řešení, která byla při přípravě věcného záměru zvažována, a z vyhodnocení důsledků nepřijetí navrženého řešení vyplývá, že věc nelze řešit jinak než zákonnou úpravou,
- e) zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů,
- f) v případě návrhu zákona, nařízení vlády nebo vyhlášky vysvětlení a zdůvodnění nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Předkladatel vytipuje a uvede dotčené subjekty (adresáty, respektive skupiny adresátů) navrhovaného právního předpisu, na které přímo či nepřímo dopadnou jeho důsledky.

Vymezení dotčených subjektů je v průběhu zpracovávání RIA doplňováno v závislosti na navržených variantách řešení problému.

Při identifikaci dotčených subjektů předkladatel dodržuje níže uvedená pravidla:

- a) identifikuje subjekty, které mohou návrhem získat dodatečný prospěch, i subjekty, které mohou být návrhem poškozeny,
- b) rozlišuje dopady na přímé nebo nepřímé, přičemž se předkladatel zaměří zejména na dopady přímé,
- c) předkladatel vymezí dotčené skupiny pro všechny posuzované varianty a v analýze zohlední, že v rámci různých variant řešení nemusí být distribuce dopadů mezi jednotlivé dotčené skupiny stejná,
- d) využije konzultace pro identifikaci dotčených skupin. Pro tyto účely lze využít databázi konzultujících organizací (DataKO)⁴.

1.5 Popis cílového stavu

Popíše se srozumitelně a přesně stav, který má být dosažen přijetím navrhované právní úpravy. Předkladatel se soustředí na podstatu řešení, přičemž za dostatečné se nepovažuje, pokud budou samostatně uvedena pouze ustanovení právních předpisů, která mají být měněna. Nelze zaměřovat cíle s nástroji pro jejich dosažení. Současně definice cílového stavu nesmí předurčovat způsob a preferovat zvolenou variantu řešení.

Za tímto účelem předkladatel zejména:

- a) uvede kvantifikovatelné indikátory, kterými je charakterizován cílový stav,
- b) při definici cílů uplatní pravidlo SMART⁵,
- c) rozliší cíle obecné, konkrétní a operativní, respektuje požadavek konzistence cílů, tj. propojenosti cílů od operativního, přes konkrétní až po obecné,
- d) využije výsledky případné analýzy rizik (viz bod 1.6), aby zajistil, zda cíle budou směřovat k eliminaci nebo snížení rizik,
- e) bere v potaz, že obecné cíle se vztahují k politice nebo strategii prosazované v dané oblasti. Dosažení těchto cílů je vždy závislé i na jiných činnostech a předpokladech, než kterých má být dosaženo připravovanou regulací,
- f) sleduje, zda konkrétní cíle vycházejí z cílů obecných a mají již bezprostřední vazbu na připravovanou regulaci,
- g) dbá, aby operativní cíle byly vyjádřeny z hlediska výstupů, které by v důsledku aktivity předkladatele měly být splněny.

⁴ Dabáze DataKO je dostupná na webových stránkách <https://ria.vlada.cz> a v systému eKLEP.

⁵ Při stanovování cílů je třeba dbát parametrů, které jsou vystižené anglickou zkratkou „SMART“ (chytrý, bystrý). Cíle mají být specifické (*specific*), měřitelné (*measurable*), akceptovatelné (*acceptable*), realistické (*realistic*) a termínované (*time-dependent*).

1.6 Zhodnocení rizika

Vyhodnocení rizik patří ke klíčovým částem RIA. Uvedou se rizika, která jsou spojena s neřešením problému. Je třeba postihnout rizika ve všech věcných oblastech i rizika právní. V rámci právních rizik se přihlédne zejména k rizikům vyplývajícím z případného rozporu s vyššími právními předpisy, nálezy Ústavního soudu a normami evropského a mezinárodního práva.

Dále je nutné přihlédnout k tomu, zda v případě nepřijetí implementačního předpisu hrozí riziko zahájení řízení o porušení práva EU ze strany Evropské komise, zejména uplatnění postupu podle č. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.

Pokud u řešeného problému existuje nejistota v otázce týkající se vážných negativních důsledků (rizik), provede předkladatel v rámci hodnocení dopadů analýzu rizik.

Při analýze rizik se srovnává hodnota daných rizik s rozsahem nebezpečí, které je násobeno pravděpodobností svého vzniku. Výsledky analýzy rizik použije předkladatel při definici cílů.

2. Návrh variant řešení

Na základě analýzy právního a skutkového stavu, stanovení cílů a konzultací jsou navrženy varianty věcného řešení, ale i právního řešení. Uvádí se varianta nulová, která je koncipovaná minimálně jako analýza stávajícího stavu (v tomto případě se využije hodnocení zpracované v bodech 1.2. a 1.3). V případě, kdy není nulová varianta v praxi uskutečnitelná, může sloužit jako užitečné měřítko, se kterým mohou být ostatní varianty porovnávány.

Při stanovování variant řešení platí následující pravidla:

- a) Nulová varianta se zpracovává, pokud přicházejí v úvahu jiné varianty. Použije se pro účely srovnání dopadů jednotlivých variant. V případě, že právní předpis vyšší právní síly (zákon, předpis EU, přijetí mezinárodního závazku apod.) stanoví, že zásah je nutný, a tudíž není možné uplatnit nulovou variantu, použije se nulová varianta pouze jako základ pro srovnání dopadů jiných variant. Z tohoto důvodu se nezpracovává do podrobnějších detailů.
- b) Varianty se soustředí na obsah věcného řešení i na způsob implementace a vynucování.
- c) V rámci implementace navrhovaného řešení do právního řádu České republiky se současně posuzuje, zda je vhodnější přijmout samostatný zákon nebo novelizovat související zákony.
- d) Varianty řešení se vždy odvíjejí od charakteru řešeného problému ve vztahu k dotčeným subjektům. V případě, že právní předpis vyšší právní síly již určuje podstatu i formu připravované regulace, je potřeba zvážit alespoň různé způsoby implementace nebo vynucování takové regulace.
- e) Varianty jsou popsány způsobem, ze kterého je zřejmé, jak vedou ke stanovenému cíli.

V této fázi se doporučuje provést konzultace s jednotlivými dotčenými subjekty za účelem získání relevantních informací o:

- a) dopadech navrhovaných variant řešení,
- b) nechtěných a neočekávaných dopadech řešení,
- c) rizicích spojených s implementací a vynucováním,
- d) rizicích spojených s náklady na přizpůsobení se regulaci ze strany dotčených subjektů.

2.1 Přizpůsobení variant regulaci a její vynucování

- a) Náklady na přizpůsobení a způsob vynucování přímo souvisí s plněním stanovených cílů.
- b) V případě zvažovaného postihu za neplnění povinností vyplývajících z regulace je vhodné vycházet z nákladů na jejich splnění. Náklady na přizpůsobení se regulací by neměly být vyšší než případný postih za nepřizpůsobení.
- c) Při zvažování způsobu, jakým by mělo být dosaženo cílů, je nutné usilovat vždy o minimalizaci administrativních zátěží a souvisejících nákladů.
- d) Pro účely vynucování navrhovaného řešení je nutné vždy zvážit, zda je nezbytné vytvářet novou kompetenci některého ze subjektů veřejné správy nebo lze řešit věc jiným, méně administrativně náročným způsobem.
- e) Je vhodné současně zvážit možnosti kompenzace případných nákladů, například formou zvýšení poplatků, získání prostředků z jiných zdrojů apod.
- f) V této fázi je nutné rovněž posoudit rizika spojená s implementací navržených variant.

Na závěr této fáze jsou vyřazeny varianty, u kterých je na základě jejich podrobného popisu zřejmé, že nevedou ke stanoveným cílům. Varianty vedoucí ke stanovenému cíli se nevyřazují. Varianty vedoucí ke stanovenému cíli pouze částečně se také nevyřazují.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Při identifikaci nákladů a přínosů jednotlivých variant předkladatel pamatuje na to, že:

- a) náklady a přínosy se posuzují vždy na základě kvalifikovaného odhadu fungování navrhovaného řešení ve vztahu k současné situaci,
- b) při posuzování nákladů předkladatel nezapomene vzít v úvahu i související právní předpisy, které mají na řešení problém vliv,
- c) je nutné zvážit rizika spojená s implementací, která ovlivňují výši nákladů a přínosů.

Pro účely vyhodnocení nákladů a přínosů se provádí jak kvalitativní, tak kvantitativní analýzy. Rozhodnutí o rozsahu analýz je v kompetenci předkladatele a odvíjí se od charakteru řešeného problému a s ohledem na rozsah a povahu dopadů. Předkladatel provádí vyhodnocování nákladů a přínosů s ohledem na vymezené dotčené subjekty.

- a) Předkladatel stejným způsobem a do stejné úrovně podrobnosti vyhodnocuje všechny varianty, které identifikoval jako vhodné pro řešení problému a vedoucí zcela nebo zčásti ke stanoveným cílům.
- b) Výjimku tvoří nulová varianta, kterou ve shora uvedených případech není nutné vždy detailně analyzovat.
- c) Předkladatel vždy vyjádří náklady peněžně nebo alespoň číselně, pokud je to možné – například náklady v Kč, redukce o x %.
- d) Při posuzování nákladů a přínosů předkladatel bere vždy v úvahu princip přiměřenosti tak, aby analýza byla přiměřeně podrobná a popřípadě bylo využito více metod vyhodnocování dopadů posuzovaných variant.
- e) V průběhu vyhodnocování dopadů se doporučuje předkladateli provádět konzultace

s dotčenými subjekty. Cílem je získat data, která jsou jinak nedostupná, a v rámci analýzy dospět k relevantním závěrům.

- f) Dopady navrhovaných variant se neuvádějí agregovaně, ale ve strukturované podobě, podle jednotlivých specifických oblastí, do kterých spadají dotčené subjekty, a skupin dotčených subjektů, na které dopadají. Proto je nutné před započítáním samotné analýzy identifikovat skupiny a oblasti, na které bude mít navrhované řešení dopad.

3.2 Náklady

Předkladatel posuzuje všechny relevantní náklady, které vznikají jednotlivým dotčeným skupinám v případě všech variant. Vždy se nejprve zaměří na vyčíslení nákladů pro jednotlivé skupiny, které lze teprve následně agregovat. Pro přehlednost se doporučuje zpracovat tabulku.

Náklady jsou nejprve vyjádřeny kvalitativně, poté se vyjádří kvantitativně. Nejsou-li k dispozici potřebná data pro kvantifikaci dopadů, použije se pouze kvalitativní hodnocení.

Při hodnocení nákladů předkladatel dbá na to, aby nezapočítával některé náklady vícekrát.

Náklady je třeba rozlišit na přímé (tedy náklady plynoucí přímo ze splnění povinnosti stanovené daným právním předpisem) a nepřímé (náklady vznikající v důsledku vynaložení přímých nákladů, většinou třetím stranám), přičemž ve vyhodnocení nákladů se zaměří zejména na náklady přímé. Předkladatel dále rozlišuje náklady na jednorázové a opakující se.

V případě kvantifikace dopadů se použije peněžní vyjádření zohledňující inflaci. Je nutné posoudit všechny relevantní náklady, které vznikají jednotlivým dotčeným skupinám v případě všech variant. Předkladatel se snaží náklady normalizovat na roční náklady tak, aby je bylo možno sečíst, vyčíslit tak celkové náklady a porovnat jednotlivé varianty.

3.3 Přínosy

Při vyhodnocování přínosů rovněž platí, že jsou vyhodnocovány přínosy pro všechny varianty. Analogicky jsou vyjádřeny nejprve kvalitativně, poté se vyjádří kvantitativně. Nejsou-li k dispozici potřebná data pro kvantifikaci dopadů, použije se pouze kvalitativní hodnocení. Přínosy jsou posuzovány vždy s ohledem na cíl, který byl stanoven. Předkladatel sleduje, jak se tyto přínosy liší u jednotlivých variant.

Předkladatel posuzuje přínosy hmotné (dají se ocenit) i nehmotné (obtěžně ocenitelné).

3.4 Vyhodnocení variant

Existuje množství kvalitativních a kvantitativních metod pro vyhodnocování nákladů a přínosů.

Pro porovnání a vyhodnocení nákladů a přínosů jednotlivých variant, které byly identifikovány, využije předkladatel vždy alespoň jednu z kvalitativních nebo kvantitativních metod⁶, popřípadě zvolí jejich kombinaci.

Analýza nákladů a přínosů (Cost-Benefit Analysis, CBA) se použije v případě, že lze náklady a přínosy vyjádřit peněžně.

Řada právních předpisů si ale klade za cíl dosažení neměřitelných přínosů, jako je například zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku, zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva,

⁶ Například analýzu nákladů a přínosů (CBA), multikriteriální analýzu apod. Jednotlivé metodiky jsou dostupné na webových stránkách <https://ria.vlada.cz/>

zvyšování odpovědnosti regulačních úřadů apod. Jedná se o obtížně kvantifikovatelné dopady, které lze přesto analyzovat s využitím níže uvedených metod.

V případě, že jsou dopady variant vyjádřeny jak kvalitativně, tak kvantitativně, případně pouze kvalitativně, doporučuje se vypracovat multikriteriální analýzu.

S pomocí této metody je možné porovnávat náklady a přínosy vyjádřené v různých formách. Multikriteriální analýza je metoda, která umožňuje posuzovat současně několik různých kritérií, a její základní kroky jsou následující:

- a) efektivita každé varianty je definována a následně vyhodnocena na základě seznamu vážených kritérií,
- b) k hodnocení kritérií se využívá bodová škála,
- c) pro každou variantu je kombinací vah a počtu bodů poté agregována celková hodnota, která poskytne měřítko pro seřazení jednotlivých variant.

Dále lze použít analýzu nákladové efektivnosti, popřípadě analýzu citlivosti a analýzu rizik. Existují různé varianty těchto metod a ve vhodných případech je lze použít. Jedná se například o hodnocení nákladů, rizikové hodnocení rizika (risk-risk assessment) a další.

Předkladatel v závěru shrne dopady každé varianty podle konkrétní oblasti dopadů (ekonomické, sociální a environmentální) nebo podle dílčích dopadů.

V souhrnu nesmí být dopady agregované. Negativní a pozitivní dopady se uvádějí ve vzájemné souvislosti vedle sebe a jsou rozlišeny rovněž z časového hlediska (jednorázové a opakující se).

Pokud jsou vyhodnocovány čisté dopady⁷ podle oblasti dopadu, popřípadě hodnocení celkového čistého dopadu každé z variant, nelze akceptovat, že vzájemným vyrušením významných nákladů a přínosů vznikají dopady nulové.

Při kvalitativním vyjádření dopadů se současně hledají zdroje dat, které jsou k dispozici pro kvantifikaci dopadů.

Předkladatel zohlední, že náklady, ale také přínosy vznikají v různém čase. Pro srovnání nákladů a přínosů, vznikajících v různém čase, se používá metoda diskontování.

Celková hodnota diskontovaných nákladů a přínosů se nazývá čistá současná hodnota. Pro výpočet čisté současné hodnoty, pokud je v daném případě relevantní, využije předkladatel následující vzorec:

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t - C_t}{(1 + r)^t}$$

kde NPV je čistá současná hodnota,

B_t přínosy v roce t ,

C_t náklady v roce t ,

n celková doba realizace,

r diskontní míra.

Doporučuje se zpracovat tabulku, kde budou jednotlivé varianty strukturovaně vyhodnoceny.

⁷ Čistý dopad se vypočítá jako přínos minus náklad.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Na závěr RIA předkladatel určí nejvhodnější variantu pro řešení problému, následně rozpracovanou do návrhu právního předpisu.

Ve výjimečných případech je možné předložit závěrečnou zprávu RIA jako samostatný dokument vládě, která rozhodne o nejvhodnějším řešení. V takových případech se stanoví pořadí variant podle různých kritérií.

Na základě politického rozhodnutí může být stanoveno, že do návrhu právního předpisu bude rozpracována varianta, která v rámci RIA nebyla identifikována jako nejvhodnější řešení. Pokud dopady této varianty nejsou vyhodnoceny, je předkladatel povinen toto vyhodnocení dopracovat nejpozději před předložením návrhu věcného záměru zákona, návrhu zákona nebo návrhu nařízení vlády vládě k projednání, nebo v případě vyhlášek před předložením k projednání v pracovních komisích Legislativní rady.

Dopady navrhovaných variant musí být ve všech případech prezentovány transparentním a srozumitelným způsobem tak, aby mohly sloužit jako podklad pro politické rozhodnutí o přijetí či nepřijetí návrhu právního předpisu.

Vyhodnocení variant se doporučuje provést formou tabulky, která bude rovněž součástí závěrečné zprávy RIA.

Přehledný způsob zpracování nákladů a přínosů umožňuje hledat kompromisní řešení mezi dotčenými subjekty a/nebo dopady na sociální, ekonomickou a environmentální sféru.

~~Nejvhodnější řešení má být navrhováno na principech udržitelného rozvoje, tzn., že žádná sféra – ekonomická, sociální nebo environmentální – nesmí být upřednostňována.~~

Nejvhodnější řešení má být navrhováno na principech udržitelného rozvoje. Žádná sféra - ekonomická, sociální nebo environmentální - nesmí být upřednostňována. Řešení se nesmí dostávat do rozporů s Cíli udržitelného rozvoje⁸. Předkladatel důsledně zhodnotí dopady na životní prostředí, přičemž řešení by nemělo vést přímo nebo nepřímo k významnému poškozování environmentálních cílů⁹.

Předkladatel zhodnotí hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

V případě, že vznikají dopady na státní rozpočet nebo ostatní veřejné rozpočty, musí být tyto dopady kvantifikovány a nalezen způsob jejich zajištění.

Předkladatel zhodnotí územní dopady včetně dopadů na územní samosprávné celky, především se uvedou agregované dopady na růst či snižování regionálních disparit. Řešení by se nemělo dostávat do rozporů s cíli regionální politiky státu.

Předkladatel komplexně zhodnotí sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny a dále dopadů na ochranu práv dětí.

Předkladatel pečlivě zhodnotí dopady na všechny typy rodin (např. rodiny s dětmi, tvořené manželskými nebo registrovanými páry, neúplné rodiny apod.).

⁸ SDGs – Sustainable Development Goals, program OSN 2015 – 2030.

⁹ Zmírňování změny klimatu; přizpůsobování se změně klimatu; udržitelné využívání a ochrany vodních zdrojů; oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace; prevence a omezování znečištění; ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů.

Předkladatel zhodnotí dopady na podnikatelské prostředí České republiky, ~~dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny a dopady na životní prostředí.~~

Předkladatel zhodnotí současný stav a dopady navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů; zhodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických a jiných údajů, jsou-li tyto údaje k dispozici.

Předkladatel zhodnotí dopady na výkon státní statistické služby, zejména jak z hlediska nově vzniklých administrativních zdrojů dat, tak využití stávajících, z hlediska jejich využití pro výkon státní statistické služby, za účelem jejího zefektivnění při snížení administrativní zátěže subjektů, a to včetně maximálně efektivního využití již vytvořených dat v rámci státní správy a státní statistické služby.

Předkladatel také zhodnotí současný stav a dopady navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Předkladatel zhodnotí, zda návrh právního předpisu může zakládat korupční rizika a má dopady na míru korupce. Předložený návrh právního předpisu posoudí a zhodnotí z hlediska relevantních okruhů dopadů ve vztahu ke korupčním rizikům, snížení či zvýšení korupčního potenciálu a podle vybraných kritérií.

Předkladatel rovněž zhodnotí dopady na bezpečnost nebo obranu státu, tj. zda dopad na bezpečnost nebo obranu státu je pro daný právní předpis relevantní. Uvede se očekávaný dopad navrhovaného řešení také na ochranu aktiv zpravodajských služeb a bezpečnostních sborů České republiky, tedy zejména osob, nemovitého a movitého majetku a vzájemné provázanosti. Uvedou se dopady na příslušníky bezpečnostních sborů a zpravodajských služeb se zřetelem k povinnosti předávání individualizovaných osobních údajů do informačních systémů veřejné správy a centrálních registrů v rámci eGovernmentu, v přímé vazbě na zaměstnavatele, orgán sociálního pojištění nebo orgán nemocenského pojištění. Rovněž se uvedou dopady a možná rizika se zřetelem k uvedení movitého a nemovitého majetku zpravodajských služeb a bezpečnostních sborů v systémech eGovernmentu.

Předkladatel dále zhodnotí soulad se zásadami tvorby digitálně přívětivé legislativy.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Předkladatel pro vybranou variantu řešení navrhne způsob implementace a zaměří se zejména na:

- a) určení orgánu veřejné správy, který bude odpovědný za implementaci regulace,
- b) uvedení činnosti, které budou regulované subjekty nuceny provádět v důsledku implementace regulace, např. poskytování dodatečných informací, vyplňování formulářů,
- c) uvedení výčtu všech orgánů veřejné správy, které budou hrát úlohu při implementaci a vynucování regulace (včetně potřebných zdrojů),
- d) identifikaci nezbytných informací pro administraci řešení, a zjištění, zda již mají některé orgány tyto informace k dispozici, případně návrhy na optimalizaci získávání takových informací (přidání kolonky do existujících formulářů, vyžádání si informací od jiného orgánu veřejné správy apod.),

- e) posouzení, zda je možné využít informačních a komunikačních technologií pro získání a nakládání s takovými informacemi,
- f) určení způsobu poradenství ze strany státu pro regulované subjekty,
- g) identifikaci rizik spojených s implementací,
- h) návrh harmonogramu implementace, včetně informace o tom, že jsou zajištěny prostředky pro implementaci navrhovaného řešení, včetně způsobu a rozsahu zajištění prostředků na výkon činností, které stát přenáší na obce a kraje¹⁰.

Ve všech případech musí být vyčísleny náklady implementace a stanoven způsob jejich zajištění tak, aby byla minimalizována finanční a administrativní zátěž jak veřejné správy, tak adresátů právního předpisu.

V případě, že z navrhované právní úpravy vyplývají nové úkoly pro obce a kraje, uvede předkladatel způsob a rozsah zajištění prostředků na výkon příslušných činností. Pokud jsou tyto úkoly v přenesené působnosti, uvede předkladatel přibližný rozsah požadovaného zvýšení příspěvku na výkon státní správy.

Je třeba nastavit procesy, které napomohou vynucování navrhovaného řešení včetně sankcí. Tyto postupy a sankce musí vycházet ze zákona a musí být jasně a srozumitelně definovány.

V případě nových právních předpisů tato část obsahuje:

- a) popis mechanismů pro zajištění dodržování právního předpisu ze strany regulovaných subjektů, například licencování a registrace,
- b) popis nástrojů pro odhalování porušení pravidel stanovených právním předpisem, například inspekční a monitorovací mechanismy,
- c) popis sankcí za porušení pravidel stanovených právním předpisem, například pokuty, zákaz činnosti, odnětí svobody.

U návrhů úprav existujících právních předpisů postačí popis případných změn, které nastanou v oblasti vynucování stávajícího právního předpisu po schválení úprav.

6. Přezkum účinnosti regulace

Je nezbytné po určitém čase každý existující právní předpis podrobit přezkumu z hlediska účinnosti a naplňování daných cílů. Kritéria přezkumu účinnosti se stanoví podle povahy upravované problematiky. Předkladatel provádí přezkum účinnosti v souladu s § 22 kompetenčního zákona. Cílem je zajistit, aby právní předpis byl po právní stránce přezkoumán za účelem potvrzení, zda jeho principy jsou nadále účinné nebo mohou být zlepšeny, přehodnoceny nebo úplně zrušeny. Při přezkumu předkladatel hodnotí zejména:

- a) existenci problému, kvůli kterému byl právní předpis vytvořen,
- b) splnění cílů stanovených právním předpisem,
- c) soulad skutečných dopadů právního předpisu s předpokládanými dopady,
- d) výskyt neočekávaných dopadů.

Vyhodnocení účinnosti právního předpisu musí být vždy prováděno ve spolupráci s dotčenými subjekty. Výsledkem přezkumu pak může být, prokáže-li neplnění stanovených cílů, návrh na úpravu či zrušení právního předpisu.

¹⁰ Pro stanovení nákladů na implementaci opatření spojených s náklady na výkon veřejné správy se využije Metodika pro stanovení plánovaných nákladů na výkon veřejné správy, která je zveřejněna na webových stránkách <https://ria.vlada.cz>.

V případě následného provádění úpravy právního předpisu nebo návrhu na jeho zrušení se opět provádí RIA.

7. Konzultace a zdroje dat

Při procesu RIA je nutné pracovat s relevantními a validními daty. Předkladatel se za účelem získání relevantních dat zaměří zejména na:

- a) výsledky průzkumů,
- b) metody odhadu,
- c) spolupráci s odborníky,
- d) konzultace s dotčenými subjekty.

Konzultace jsou povinnou součástí RIA, přičemž není obligatorně stanovena jejich délka a forma, kterou předkladatel určí na základě principu proporcionality¹¹. Konzultační proces je veden podle potřeby v průběhu celého zpracování RIA.

Konzultace mají předkladateli napomoci:

- a) nalézt nové perspektivy nahlížení na problém,
- b) vytipovat dotčené subjekty,
- c) identifikovat další možné varianty řešení,
- d) nalézt rovnováhu mezi protichůdnými zájmy,
- e) poskytnout nezávislou kontrolu hodnocení možných dopadů,
- f) zmírnit riziko nepředvídaných důsledků,
- g) zvýšit porozumění návrhu a lepší připravenost dotčených subjektů na implementaci,
- h) získat potřebná relevantní data.

Předkladatel vyhodnotí souhrnně průběh a výsledek konzultací s dotčenými subjekty.

Pomocným nástrojem pro získání potřebných dat je také databáze konzultujících organizací – DataKO, která je začleněna v systému eKLEP a na webových stránkách <https://ria.vlada.cz>.

8. Kontakty na zpracovatele RIA

V závěrečné zprávě se uvedou kontaktní údaje na zpracovatele hodnocení dopadů. Kontaktní údaje obsahují jméno a příjmení, útvar, telefon a e-mail zpracovatele. Kontakty se neuvádějí v návrhu právního předpisu, který se zasílá k projednání vládě.

9. Závěrečná zpráva RIA

Výstupem z procesu RIA je závěrečná zpráva RIA. Struktura závěrečné zprávy RIA je uvedena v příloze č. 2 k těmto Obecným zásadám. Jejím cílem je stručným a srozumitelným způsobem shrnout výsledky provedené RIA. Pro návrhy zákonů se do závěrečné zprávy RIA pro účely předložení materiálu k projednání vládě zpracovává shrnutí závěrečné zprávy RIA podle části C.

Délka závěrečné zprávy RIA a její podrobnost závisí na rozsahu a povaze řešeného

¹¹ Pro konzultace se doporučuje využít Metodiku pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů, a také navazující Manuál pro zapojování veřejnosti do přípravy vládních dokumentů. Tyto metodiky jsou zveřejněny na webových stránkách <https://ria.vlada.cz>.

problému, hloubce provedených analýz a rozsahu dopadů.

Předkladatel je povinen zajistit soulad návrhu právního předpisu se závěrečnou zprávou RIA. RIA musí být z tohoto důvodu průběžně aktualizována a doplňována, zejména s ohledem na výsledky připomínkového řízení, pokud došlo ke změnám v návrhu právního předpisu, které mají vliv na provedenou RIA. Tyto změny poté zohlední v závěrečné zprávě RIA.

V případě, že dojde ke změnám návrhu právního předpisu po projednání vládou, uvede toto předkladatel v důvodové zprávě k návrhu právního předpisu. RIA ani závěrečná zpráva RIA se již nepřeprocovává.

Závěrečná zpráva RIA je povinnou součástí návrhu právního předpisu. U méně obsáhlých analýz může být závěrečná zpráva totožná s RIA.

C. SHRnutí ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

Shrnutí závěrečné zprávy RIA se zpracovává k návrhům zákonů před jejich předložením vládě k projednání. Shrnutí se zpracovává podle šablony uvedené v příloze č. 3 k těmto Obecným zásadám a vkládá se jako úvodní stránka závěrečné zprávy RIA.

1. Základní identifikační údaje

Základními identifikačními údaji se rozumí:

- a) název návrhu zákona,
- b) předpokládaný termín nabytí účinnosti návrhu zákona,
- c) identifikace, zda se jedná o implementační předpis, a uvedení termínu stanového pro implementaci; zvolí se položka ANO, pokud jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU.

2. Cíl návrhu zákona

Uvede se stručný popis cílového stavu, respektive účelu, kterého má být přijetím návrhu zákona dosaženo. Cílový stav může být charakterizován kvalitativními nebo kvantitativními indikátory. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3. Agregované dopady návrhu zákona

Uvedou se agregované dopady návrhu zákona, které se vyjádří kvantitativně jednorázově, příp. za rok, nebo stručným a výstižným kvalitativním popisem doporučené varianty návrhu zákona podle struktury bodů 3.1 až 3.11. **Součástí agregovaných dopadů je zhodnocení souladu se zásadami tvorby digitálně přívětivé legislativy.**

3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Pokud návrh zákona má za následek dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty, zvolí se položka ANO. Uvedou se agregované dopady v peněžních jednotkách za rok. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR

Pokud návrh zákona má za následek dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR, zvolí se položka ANO. Uvedou se dopady na mezinárodní hospodářskou konkurenceschopnost České republiky a dopady na konkurenční postavení firem se sídlem v České republice, a to jak na vnitřním trhu EU, tak ve vztahu ke třetím zemím. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.3 Dopady na podnikatelské prostředí

Pokud návrh zákona má za následek dopady na podnikatelské prostředí, zvolí se položka ANO. Uvedou se agregované dopady na podnikatelské subjekty v podobě změny nákladů či popisu hlavních charakteristik navrhovaných změn. Samostatně se uvádí administrativní zátěž. Číselné hodnoty se vyjádří v peněžních jednotkách za rok. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.4 ~~Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje)~~ Územní dopady včetně dopadů na územní samosprávné celky

~~Pokud návrh zákona má za následek dopady na územní samosprávné celky, zvolí se~~

~~položka ANO.~~

Pokud návrh zákona má za následek územní dopady, zvolí se položka ANO.

Uvedou se dopady na dynamický, vyvážený a udržitelný rozvoj území v souladu s regionální politikou státu. Stručně se vyhodnotí vztah regulace k cílům regionální politiky a přiměřeně se popíše dopad na soudržnost regionů a podporu územní konkurenceschopnosti, zvláště co se týče dopadu regulace na růst či snižování regionálních disparit. Zejména bude zohledněno, bude-li mít navrhovaná právní úprava různé dopady na různé typy regionů, především s důrazem na hospodářsky a sociálně ohrožená území a strukturálně postižené regiony.

~~Uvedou se zejména~~ **Dále se uvedou dopady na územní samosprávné celky (kraje, obce), zejména** v případě, kdy je součástí navrhované právní úpravy návrh na změny ve výkonu přenesené působnosti státní správy územními samosprávnými celky. Vyjádří se agregované dopady v podobě změny nákladů v peněžních jednotkách za rok či popisem hlavní charakteristiky navrhovaných změn. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.5 Sociální dopady

Pokud návrh zákona má za následek dopady v sociální oblasti (~~na rodiny~~, na specifické sociální skupiny obyvatel a jejich práva, dopady na zhoršení sociální rovnosti, na pracovní právní vztahy, sociální začleňování, sdružování, práva menšin, sociální dialog, soukromí a ochranu osobních údajů apod.), zvolí se položka ANO. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

Uvedou se dopady na specifické sociální skupiny obyvatel a jejich práva, např. na sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny, sociálně vyloučené, na zaměstnance nebo na ochranu práv dětí. Součástí hodnocení mohou být okolnosti mající dopad na zhoršení sociální rovnosti, na pracovní právní vztahy, sociální začleňování, sdružování, práva menšin, sociální dialog, soukromí a ochranu osobních údajů apod.

3.6 Dopady na rodiny

Pokud návrh zákona má za následek dopady na všechny typy rodiny, zvolí se položka ANO. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

Uvedou se zejména dopady na všechny typy rodin (např. rodiny s dětmi, tvořené manželskými nebo registrovanými páry, neúplné rodiny). Především s ohledem na plnění funkcí rodiny, s ohledem na počet vyživovaných členů, na případnou přítomnost hendikepovaných členů a rodiny samoživitelů, rodiny se třemi a více dětmi a další specifické životní situace. Dále s ohledem na posílení integrity a stability rodiny a posílení rodinné harmonie a lepší rovnováhy mezi prací a rodinou a s ohledem na posílení mezigeneračních a širších příbuzenských vztahů. Zhodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických a dalších údajů, jsou-li tyto údaje k dispozici.

3.67 Dopady na spotřebitele

Pokud návrh zákona má za následek dopady na spotřebitele, zejména na ceny, které spotřebitelé platí, dopady na kvalitu a dostupnost zboží a služeb, které spotřebitelé nakupují včetně zajištění informovanosti a ochrany spotřebitelů, zvolí se položka ANO.

Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.78 Dopady na životní prostředí

Pokud návrh zákona má za následek dopady v oblasti životního prostředí, zvolí se položka ANO. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

Uvedou se zejména dopady na zmírňování změny klimatu (způsoby využívání energie a využití obnovitelných zdrojů, předpokládaný dopad na emise skleníkových plynů); přizpůsobování se změně klimatu; využívání, kvalitu a ochranu vodních zdrojů; oběhové hospodářství (produkci odpadů a nakládání s odpady); prevenci a omezování znečištění ovzduší, vod, a krajiny; ochranu a obnovu biologické rozmanitosti a ekosystémů, a v neposlední řadě vlivy vedoucí ke zhoršení nebo eliminaci zdravotních rizik pro obyvatele. Uvede se, zda úprava neohrožuje plnění přijatých závazků ČR v rámci EU, vyplývajících z legislativy EU, a s mezinárodními závazky ČR v oblasti ochrany přírodního prostředí a klimatu, a to i ve smyslu plnění přijatých cílů v budoucnosti.

3.89 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů

Pokud návrh zákona má za následek dopady ve vztahu k zákazu diskriminace nebo ve vztahu k rovnosti žen a mužů, zvolí se položka ANO. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.910 Dopady na výkon státní statistické služby

Pokud návrh zákona má za následek dopady na výkon státní statistické služby, zvolí se položka ANO. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.1011 Korupční rizika

Pokud návrh zákona má může zakládat korupční rizika a má dopady na míru korupce, zvolí se položka ANO. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

3.1112 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu

Pokud návrh zákona má za následek dopady na bezpečnost nebo obranu státu, zvolí se položka ANO. Pro podrobnější informaci se uvedou příslušné stránky závěrečné zprávy RIA.

PŘEHLED DOPADŮ NÁVRHU PRÁVNÍHO PŘEDPISU

1. Základní identifikační údaje			
Název návrhu právního předpisu			
<i>Název navrhovaného legislativního úkolu</i>			
Předkladatel	Spolupředkladatel	Stanovený termín předložení vládě, v případě návrhu vyhlášek předsedovi LRV	Předpokládaný termín nabytí účinnosti
		<i>měsíc.rok</i>	<i>měsíc.rok</i>
Transpozice práva EU: Číselné označení právních předpisů EU a jejich název v českém znění ¹²		Termín stanovený pro implementaci	
		<i>měsíc.rok</i>	
2. Definice problému			
3. Cíl návrhu právního předpisu			
4. Odůvodnění varianty přípravy legislativního návrhu			
ANO ☐ <i>Uvedte varianty, které byly zvažovány.</i>			
NE ☐ <i>Uvedte důvody, proč nemohla být alternativní řešení zvažována.</i>			
5. Stanovisko předkladatele k zpracování RIA.			
ANO ☐ <i>Uvedte varianty, které budou v rámci RIA posuzovány.</i>			
NE ☐ <i>Uvedte zdůvodnění, proč nemá být k legislativnímu návrhu RIA zpracována.</i>			
6. Přijetí prováděcích právních předpisů ☐ ANO ☐ NE			
<i>Pokud ano, uveďte okruhy problémů a témat, které by měly prováděcí právní předpisy obsahovat.</i>			
7. Dotčené subjekty			
8. Konzultace			

¹² V případě, že se jedná o směrnici přijatou legislativním postupem, u které může být postupováno podle čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, tato skutečnost se výslovně uvede.

9. Dostupná data
10. Charakteristika specifických dopadů
10.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10.3 Dopady na podnikatelské prostředí ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10.4 Územní dopady včetně dopadů na územní samosprávné celky Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10.5 Sociální dopady ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10.6 Dopady na rodiny ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10. 67 Dopady na spotřebitele ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10. 78 Dopady na životní prostředí ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10. 89 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10. 910 Dopady na výkon státní statistické služby ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10. 1011 Zhodnocení korupčních rizik ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
10. 1112 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu ☐ ANO ☐ NE
<i>Pokud ano, specifikujte.</i>
11. Kontakty na zpracovatele

- *jméno a příjmení, funkce / útvar, tel., e-mail*

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

	Shrnutí Závěrečné zprávy RIA (zpracované podle Přílohy č. 3)
1.	Důvod předložení a cíle
1.1	Název
1.2	Definice problému
1.3	Popis existujícího právního stavu v dané oblasti
1.4	Identifikace dotčených subjektů
1.5	Popis cílového stavu
1.6	Zhodnocení rizika
2.	Návrh variant řešení
3.	Vyhodnocení nákladů a přínosů
3.1	Identifikace nákladů a přínosů
3.2	Náklady
3.3	Přínosy
3.4	Vyhodnocení nákladů a přínosů variant
4.	Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení
5.	Implementace doporučené varianty a vynucování
6.	Přezkum účinnosti regulace
7.	Konzultace a zdroje dat
8.	Kontakt na zpracovatele RIA

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu:	
Zpracovatel / zástupce předkladatele:	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozved'te <i>vyplňte měsíc.vyplňte rok</i>
Implementace práva EU: Vyberte Ano / Ne; (pokud zvolíte Ano): - uveďte termín stanovený pro implementaci: <i>vyplňte měsíc.vyplňte rok</i> - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU?: Vyberte Ano / Ne	
2. Cíl návrhu zákona	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Vyberte Ano / Ne <i>Pokud ano, specifikujte.</i>	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Vyberte Ano / Ne <i>Pokud ano, specifikujte.</i>	
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Vyberte Ano / Ne <i>Pokud ano, specifikujte.</i>	
3.4 Územní dopady včetně dopadů na územní samosprávné celky Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Vyberte Ano / Ne <i>Pokud ano, specifikujte.</i>	
3.5 Sociální dopady: Vyberte Ano / Ne <i>Pokud ano, specifikujte.</i>	
3.6 Dopady na rodiny: Vyberte Ano / Ne <i>Pokud ano, specifikujte.</i>	
3.67 Dopady na spotřebitele: Vyberte Ano / Ne <i>Pokud ano, specifikujte.</i>	
3.78 Dopady na životní prostředí: Vyberte Ano / Ne	

Pokud ano, specifikujte.

3.89 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Vyberte Ano / Ne

Pokud ano, specifikujte.

3.910 Dopady na výkon státní statistické služby: Vyberte Ano / Ne

Pokud ano, specifikujte.

3.4011 Korupční rizika: Vyberte Ano / Ne

Pokud ano, specifikujte.

3.4412 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Vyberte Ano / Ne

Pokud ano, specifikujte.